

STERILISATION (VASEKTOMI)

Ved mandlig sterilisation fjernes et stykke af sædlederen på begge sider.

OVERVEJELSER FØR OPERATIONEN

Enhver myndig mand, som er fyldt 25 år, og som har fast bopæl i Danmark, kan efter eget ønske og overvejelser lade sig sterilisere.

En mand, der er yngre end 25 år, kan også blive steriliseret. Men det kræver en særlig tilladelse og særlige forhold skal gøre sig gældende - for eksempel hvis der er alvorlig arvelig sygdom i familien.

Du skal, inden du beslutter dig for operationen, modtage vejledning hos din praktiserende læge som formentlig kender dig og din familie. I forbindelse med konsultationen skal du (lovpligtigt) underskrive en "anmodning om sterilisation" og blive indstillet til sterilisation. Hos lægen vil du - i forbindelse med en samtale om prævention i almindelighed og om de muligheder, der er anvendelige netop i din situation - blive orienteret om, hvordan du bliver steriliseret og om den risiko, der kan være forbundet hermed. Du og lægen skal skrive under på din anmodning, som bliver sendt til det sted, hvor indgrebet skal foregå.

Lægen vil også snakke med dig om din beslutning og drøfte hvilken prævention, du bør anvende til operationen er foretaget, og det er konstateret, at den er lykkedes.

Inden man beslutter sig for en sterilisation skal man være klar over at muligheden for at retablere sædlederne er begrænset. Teknisk set lykkes det at genskabe sædlederne hos ca. 80 %. Imidlertid vil mange mænd efterfølgende danne antistoffer mod egne sædceller. Slutresultatet bliver at kun ca. 40 % bliver befrugtningsdygtige.

OPERATIONEN

Sterilisationen af en mand et enkelt indgreb. Indgrebet foregår i lokalbedøvelse gennem et lille snit på hver side af pungen øverst oppe, hvor sædlederne ligger tæt under huden. Der fjernes 1-2 cm af sædlederen på hver side. Det sker gennem et lille snit, og en til to tråde i huden til sidst er tilstrækkelig. Ganske sjældent kan der opstå en blodansamling i pungen inden for de første timer efter indgrebet.

Der kan gå et stykke tid - uger eller måneder - efter indgrebet, hvor du stadig kan føle dig lidt spændt og øm i testiklerne, som jo stadig producerer sædlegemer. Også bitestiklerne, som sidder som en kam tæt på testiklerne, kan være lidt ømme. De kan også føles faste og knudrede. Du skal i øvrigt holde dig fra hårdt fysisk arbejde og voldsom sport den første uges tid.

EFTER OPERATIONEN

Du forlader klinikken lig efter operationen. Alt i alt opholder du dig godt 1 time på klinikken. På operationsdagen og de nærmeste dage herefter (evt. op til en uge), vil de fleste have let til moderat ømhed af testiklerne. Egentlige smerter forekommer. Almindelige hovedpinepiller (Kodimagnyl, Panodil, Ipren eller lignende) vil være tilstrækkeligt. Tag det med ro resten af operationsdøgnet. Lad være med at arrangere fysiske aktiviteter de første par dage.

SEX

Kan genoptages når du har lyst. Husk at der fortsat skal benyttes prævention indtil der foreligger sædprøve efter 3 måneder og at du har fået svaret hos kirurgen.dk. Sæden vil have det sædvanlige udseende og volumen. Hormonproduktion og lystfølelse ændres ikke.

SÆDPRØVE

I flere måneder efter operationen kan der være sædlegemer i den sædvæske, som fortsat udtømmes hver gang der er udløsning. Det må der selvfølgelig ikke være i det lange løb. Derfor skal der foretages sædanalyse efter tre måneder. Sædvæsken skal være uden sædlegemer, før man kan sige, at indgrebet er vellykket.

Sædvæsken ved udløsning er i øvrigt fuldstændig som den plejer at være. Man kan ikke se, at sædcellerne er væk. Sædcellerne, som stadig dannes i testiklerne, men som nu aldrig mere får lejlighed til en tur i det fri, opløses igen.

Hos 2-3 % vil sædlederne re-kanalisere, hvilket betyder at der dannes en ny kanal mellem de to ender af den delte sædstreng. Sker dette, vil det altid ske inden for 3 måneder efter operationen hvorfor man venter 3 måneder med at foretage sædprøven. Sørg for at have ca. 10 sædafgange inden prøven (for at udvaske døde sædceller). Man regner med, at der skal mere end 30 udløsninger med sædudtømmelse til, før sædvæsken er helt fri for sædceller. Så det kan være en god idé at klø på. Enten på egen hånd eller sammen med din partner. Ved samleje: husk kondom eller anden form for prævention, til du er "frikendt". Under alle omstændigheder skal du efter de tre måneder have foretaget en sædanalyse, før du kan føle dig sikker. Man regner i øvrigt med at 1 af 1000 mænd stadig har sædceller i sædvæsken efter de tre måneder. Hvis du er én af de uheldige, er der grund til at overveje, om indgrebet har været tilstrækkelig effektivt, eller om det skal gøres om.

FØLGETILSTANDE

Sterilisation er et veltolereret indgreb med få efterfølgende gener. Der kendes sjældne tilfælde af smerter ved enderne af den delte sædstreng samt hævelse af bitestiklen.

Komplikationer

Der ses yderst sjældent komplikationer (infektion og blødning) til dette lille indgreb. Relativt hyppigt ses derimod misfarvning, evt. sortfarvning af pung og penis samt let hævelse. Dette er harmløst og forsvinder i løbet af en uges tid.

KAN MAN FORTRYDE?

Ja, men sterilisation stadig må betragtes som et farvel til muligheden for senere selv at få børn. Man kan sy sædlederne sammen igen, hvilket stort set altid er muligt. Derimod kan man ikke regne med, at man derefter igen er fertil. Des længere tid, der er gået siden steriliseringen, og des ældre manden er blevet, mindskes succesraten.

Sterilisation beskytter ikke mod sex-sygdomme.